

Sendt med e-post til postmottak@kud.dep.no

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Oslo, 1. februar 2013

Deres ref.: 11/673-

Høringsuttalelse om forslag til endringer i pliktavleveringsloven

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 10. desember 2012 og høringsnotat med forslag til endringer i lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokument, og vil med dette uttrykke Kopinors synspunkter. Kopinors medlemsorganisasjoner vil inngi egne høringsuttalelser så langt de finner det ønskelig.

Etter vår mening legger deler av forslaget opp til en dramatisk utvidet tilgang til åndsverk innenfor universitets- og høgskolesektoren (UH), noe som vil undergrave rettighetshavernes interesser og være i strid med internasjonale konvensjoner på opphavsrettsfeltet. En innskrenkning av opphavsretten som det legges opp til, avkrever en drøfting i lys av konvensjonene i forbindelse med endringer i åndsverkloven, ikke pliktavleveringsloven.

1. Innledning

Kulturdepartementet foreslår i høringsnotatet en endring av definisjonen av *dokument*, endringer i reglene om antall eksemplar som skal avleveres og en forskriftshjemmel for nærmere regler om dette, adgang til å kreve avlevering av digitalt grunnlagsdokument i tillegg, nye bestemmelser om høsting av nettdokumenter og en hjemmel til å gi forskrifter om "*bruk av pliktavlevert åndsverk*". Departementet skisserer også hva innholdet av slike forskrifter skal gå ut på. Vi vil i vårt svar konsentrere oss om denne forskriftshjemmelen og et eventuelt innhold i en slik forskrift.

Den gjennomgående hensikten synes å være å etterkomme UH-sektorens ønske om digital tilgang til "*det meste av det pliktavleverte materiale*" gjennom å kreve avlevering av digitalt grunnlagsmateriale.

Om det opphavsrettslige aspektet ved å legge opp til slik tilgang bemerker departementet følgende i kapittel 6 Avleveringsform:

MEDELSORGANISASJONER

Den Norske Fagpresses Forening
Den norske Forfatterforening
Den norske Forleggerforening
Forbundet Frie Fotografer
GRAFILL (Norsk organisasjon for visuell kommunikasjon)
Mediebedriftenes Landsforening
NOPA Norsk forening for komponister og tekstforfattere
Norges Fotografforbund
Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
Norsk Journalistlag
Norsk Komponistforening

Norsk kritikerlag
Norsk Musikkforleggerforening
Norsk Oversetterforening
Norsk Redaktørforening
Norsk Revyforfatterforening
Norsk Tidsskriftforening

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Norske Billedkunstnere
Norske Dramatikeres Forbund
Norske Kunsthåndverkere
Ny Musikk Komponistgruppe

ADRESSE

Postboks 1663 Vika, 0120 Oslo
Tlf.: 23 10 74 00 Faks: 23 10 74 10
E-post: kopinor@kopinor.no
Bankgiro: 5005.05.79848
Org.nr.: 964250340

www.kopinor.no

"Opphavsretten legger begrensninger på bruk og tilgang til digitalt materiale. Etter åndsverkloven skal tilgjengeliggjøring av pliktavleverte åndsverk skje i institusjonens egne lokaler. Pliktavleveringsloven må likevel forstås slik at den – etter nærmere angitte betingelser – gir adgang til at forskere i enkelte tilfeller kan få fjernadgang til pliktavleverte materiale til sine forskningsformål. "

Videre redegjøres det for hvordan departementet ser for seg at den digitale tilgangen skal ordnes. Kopinor vil i denne sammenheng fremholde at UH-sektorens ønske om digital tilgang til pliktavlevert materiale ikke må få konsekvenser for rettighetshavernes normale utnyttelse av åndsverkene eller være til skade for dem.

Slik Kopinor forstår redegjørelsen, vil ordningen departementet skisserer dramatisk utvide tilgangen til verk på en måte som ikke ivaretar, men skader og undergraver rettighetshavernes interesser. En slik regulering vil etter vårt skjønn komme i konflikt med Norges forpliktelser etter blant annet EUs informasjonssamfunnsdirektiv (2001/29/EF) og Bernkonvensjonen.

Det er Kopinors syn at bruk av åndsverk, i dette tilfellet av pliktavlevert materiale, må reguleres på en helhetlig måte av åndsverkloven og tilhørende forskrift, og ikke av pliktavleveringsloven eller forskrift til denne slik departementet foreslår (lovforslaget § 4, 3. ledd).

2. Om direkte tilgang ved terminaler i lokalene til UH-bibliotekene

Departementet innleder beskrivelsen av ordningen med å si at "*De digitale filene vil inngå i samlingene til universitets- og høyskolebibliotek, og til enhver tid være tilgjengelig i bibliotek-lokalene*". Kopinor er i tvil om filene det her siktes til bare er pliktavlevert materiale som er avlevert som en digital fil, samt digitale filer som Nasjonalbiblioteket har høstet inn etter den forslåtte nye § 4 a, eller om tanken er at også materiale som digitaliseres av Nasjonalbiblioteket med hjemmel i forskriften til åndsverkloven § 16, regnes med her. Det er også uklart om filene skal lagres i disse bibliotekenes datasystem eller om tilgjengeliggjøringen på terminaler i biblioteklokalene skal skje gjennom tilgang til Nasjonalbibliotekets database.

Tar man konstruksjonen "*de digitale filene vil inngå i samlingene til universitets- og høyskolebibliotek*" på ordet, representerer forslaget om adgang til å kreve avlevert digitalt grunnlagsdokument en voldsom – og uakseptabel – utvidelse av avleveringsplikten.

Hensikten med formuleringen er formodentlig å tilpasse seg utgangspunktet departementet selv gir uttrykk for: "*Etter åndsverkloven skal tilgjengeliggjøring av pliktavleverte åndsverk skje i institusjonens egne lokaler. Pliktavleveringsloven må likevel forstås slik at den – etter nærmere angitte betingelser – gir adgang til at forskere i enkelte tilfeller kan få fjernadgang til pliktavleverte materiale til sine forskningsformål.*" Dette synes å være et forsøk på å få opphavsrettslig dekning for forslaget, slik at man ved særskilt forskrift om bruk av pliktavleverte dokumenter *tilsynelatende* ikke går lenger enn hva åndsverkloven tillater mht. å gjøre verk tilgjengelig på denne ganske åpne måten. Imidlertid gjelder bestemmelsen i åndsverkloven som omhandler slik tilgjengeliggjøring i bibliotek (§ 16 annet ledd), kun tilgjengeliggjøring av institusjonens egen samling, jf. Ot. prp. nr. 46 (2004–2005). Dette kriteriet har bl.a. sin bakgrunn i bestemmelsene i informasjonssamfunnsdirektivet om at slik

tilgjengeliggjøring av materiale som inngår i et biblioteks samlinger, bare kan skje på særskilte terminaler i bibliotekets egne lokaler (jf. art. 5 (3) bokstav n).

Om digitale grunnlagsdokumenter som kreves avlevert skal gi opphav til digitale filer som inngår i samlingene til alle disse bibliotekene (løsrevet fra tilgang til Nasjonalbibliotekets base), vil avleveringsplikten i realiteten gjelde et betydelig antall digitale dokumenter, men kunne oppfylles ved levering av ett digitalt grunnlagsdokument til Nasjonalbiblioteket med rett til mangfoldiggjøring for tilgjengeliggjøring ved hvert enkelt UH-bibliotek. En slik ordning vil med andre ord innebære en overlatelse av opphavsrett fra rettighetshavernes side, eller måtte suppleres med en lovfestet adgang for Nasjonalbiblioteket til mangfoldiggjøring og overlatelse av filer. Kopinor mener at pliktavleveringslovens formål og hjemmel til å gi regler om "bruk av pliktavleverte åndsverk" ikke er tilstrekkelig som grunnlag for en slik avgrensning av rettighetene ifølge åndsverkloven.

En ordning med tilgang til Nasjonalbibliotekets filer fra terminaler i andre bibliotek (herunder bibliotek som ifølge dagens regelverk skal bli tilsendt pliktavleverte originaleksemplarer fra Nasjonalbiblioteket) vil på sin side ikke oppfylle kriteriet om at tilgjengeliggjøring på terminal skal gjelde verk i egen samling, som departementet her bygger på.

Slik Kopinor forstår departementets skisse, vil omfanget av tilgangen fra terminalene i institusjonsbibliotekenes lokaler ikke være begrenset utover hva som følger av de tekniske rammene til enhver tid. Det er ikke sagt noe om eventuelle regler for at tilgang kun skal gis på særskilte terminaler, eller om avgrensning av antall terminaler eller mht. anvendelsen av dem (f.eks. hvem som skal kunne benytte terminalene for å få tilgang til pliktavlevert materiale).

Departementet sier videre ingenting om hvordan man skal håndheve at tilgang bare skal gis for de formål som pliktavleveringsloven skal ivareta, altså *forskning og dokumentasjon*. Hvor grensen går mellom slik bruk og tilgjengeliggjøring for enkeltpersoners forskningsformål og private studieformål (som etter åndsverklovsforskriften § 1-9 tillates for annet materiale enn det som er pliktavlevert), kan være vanskelig å avgjøre. Departementet drøfter heller ikke hvordan man skal sikre at filene ikke kan videresendes og at det ikke skal kunne fremstilles maskinlesbare kopier (jf. kravene i åndsverklovsforskriften § 1-9).

3. Fjernbrukslisenser og fjernlånslisenser

Det neste elementet som nevnes i beskrivelsen av den elektroniske tilgjengeliggjøringen som departementet ser for seg, introduseres slik: *"Med utgangspunkt i ovennevnte opphavsrettslige begrensninger foreslår departementet at det legges tekniske tilgangsbegrensninger på de digitale dokumentene til bruk utenfor biblioteklokalene, slik at det kun kan benyttes syv lisenser samtidig."*

Gitt det opphavsrettslige utgangspunktet som departementet viser til og den etterfølgende bemerkningen om at *"antallet fjernbrukslisenser korresponderer med antallet fysiske avleveringseksemplarer"*, antar Kopinor at de syv lisensene er ment å gjelde samtidig tilgang på landsbasis til det enkelte dokument (dvs. den enkelte filen som gjengir dokumentet), ikke samtidig tilgang til Nasjonalbibliotekets samling av digitale filer som helhet. (Her igjen er Kopinor usikker på om det skal gjelde alle filer uavhengig av hvordan de er innkommet til Nasjonalbiblioteket, sml. foran.) Det vil i så fall bety at det til enhver tid vil kunne være langt

flere fjernbrukslisensbrukere inne i samlingen enn bare syv. Forslaget forutsetter imidlertid, så vidt vi kan forstå, at fjernbrukslisensene bare kan gjelde bruk av digitale filer i Nasjonalbibliotekets samling, og ikke tilsvarende digitale filer som ifølge beskrivelsen måtte befinne seg i UH-bibliotekenes datasystemer.

At det til enhver tid skal være syv lisenser som kan utnyttes samtidig av forskere ved universiteter og høyskoler, skal formodentlig reflektere dagens ordning hvor det kreves avlevert syv eksemplarer av trykt skrift, hvorav fire fordeles til utvalgte UH-institusjoner og som kan stilles til rådighet for publikum i disse institusjonenes lokaler (eller ved utlån av vedkommende eksemplarer). Den foreslåtte nye ordningen vil imidlertid innebære en vesentlig utvidet tilgang til materiale, både når det gjelder type materiale (ikke bare bøker) og nedslagsfelt (antall institusjoner og brukere).

De syv fjernbrukslisensene skal kunne benyttes av forskere "*ved forskningsinstitusjoner i Norge*". Det skisseres et system der forskerne skal benytte "*datamaskin med IP-adresse registrert ved norske universitet og høyskoler*", hvilket vel skal bety at det bare er forskere tilknyttet universitetene og høyskolene som skal kunne betjene seg av disse lisensene. Uttalelser i høringsnotatet tyder på at mastergradsstudenter, i hvert fall når det gjelder arbeid under veiledning, her skal anses som forsker. Kopinor er kritisk til at begrepet forskning og forskere i høringsnotatet defineres mye videre enn hva som etter vårt skjønn er intensjonen med pliktavleveringslovens formål for "*forskning og dokumentasjon*". Hva som egentlig menes med "*lisens*", fremgår dessuten ikke – f. eks. om det skal kreves passord som sikrer at ikke andre enn forskere benytter institusjonens IP-adresse for å få tilgang til pliktavlevert materiale. Kopinor forstår det slik at disse lisensene er tenkt å være åpne, altså at de ikke tildeles enkelte forskere, men uten videre (dvs. uten noen særskilt klarering eller forutgående henvendelse) til enhver tid skal kunne benyttes av alle forskere ved institusjonen. Vi finner dette ytterst problematisk.

Når tilgang gis via datamaskiner med IP-adresser registrert ved vedkommende institusjon, foreligger ikke den kontrollmuligheten som følger med kravet om at tilgjengeliggjøringen skal skje i biblioteklokalene (sml. bemerkningene om dette foran i pkt. 2). Selv når tilgjengeliggjøringen av de digitale filene ikke legger til rette for nedlasting, videreformidling eller utskrift, vil det være stor risiko for at slike handlinger begås, da omgørelser av tekniske sperrer ikke kan utelukkes. Dessuten vil adgang via institusjonenes IP-adresser kunne oppnås helt uavhengig av tilstedeværelse i de respektive institusjonenes lokaler. Med andre ord vil en slik ordning ikke gi noen reell mulighet for kontroll med bruken av de digitale filene som gjengir pliktavleverte åndsverk.

Etter Kopinors mening faller disse fjernbrukslisensene åpenbart utenfor rammen av informasjonssamfunnsdirektivet art. 5 (3) bokstav n, og det gjelder uavhengig av om de syv lisensene skal forstås slik at de gir samtidig tilgang til samlingen som helhet eller til det enkelte verk.

Det siste punktet i ordningen er at andre etter særskilt søknad skal kunne gis to lisenser "*som kan benyttes til fjernlån*". Også her må antallsbegrensningen referere til tilgang til samme pliktavleverte materiale. Lisensen skal utnyttes ved terminal i et biblioteks lokaler (med andre ord fjernlån etter samme modell som i åndsverklovforskriften § 1-8). Kopinor forstår det slik at fjernlånet skal kunne formidles gjennom andre bibliotek enn UH-bibliotek for tilgang fra terminal i bibliotekets lokaler.

I lys av departementets utgangspunkt "*at det legges tekniske tilgangsbegrensninger på de digitale dokumentene til bruk utenfor biblioteklokalene, slik at det kun kan benyttes syv lisenser samtidig*" forstår Kopinor det slik at fjernbrukslisensene og fjernlånslisensene skal kunne benyttes ved siden av og uavhengig av den alminnelige tilgangen over terminalene i universitetsbibliotekenes og høgskolebibliotekenes lokaler.

4. Rettslig vurdering

Kopinors vurdering er at ordningen som Kulturdepartementet ønsker å innføre, går lengre enn informasjonssamfunnsdirektivet gir rom for. Tilgjengeliggjøring av digitale filer omfattes av direktivets art. 3 (1). Unntaksbestemmelsen i direktivets art. 5 (3) bokstav n om fremstilling av eksemplar og tilgjengeliggjøring for forsknings- og studieformål, er begrenset til tilgjengeliggjøring på særskilte terminaler i lokalene til institusjonene nevnt i art. 5 (2) bokstav c (offentlig tilgjengelige biblioteker, utdanningsinstitusjoner, museer, arkiv) og gjelder bare verk og andre beskyttede arbeider som inngår i den enkelte institusjonens samlinger. Tilgang på ikke-dedikerte terminaler og/eller i andre bibliotekers lokaler, for ikke å si fra datamaskiner utenfor bibliotekene via institusjonens IP-adresse, faller utenfor disse bestemmelsene.

Det vesentlige sett fra Kopinors synspunkt er imidlertid at den foreslåtte ordningen vil gi betydelige negative virkninger for rettighetshavernes utnyttelse av sine rettigheter.

Ordningen legger både opp til at pliktavlevert digitalt materiale skal kunne tilgjengeliggjøres i lokalene til *alle* UH-bibliotek, innføring av syv fjernbrukslisenser for tilgang utenfor disse lokalene og to fjernlånslisenser som kan benyttes av andre bibliotek. Hver for seg og samlet innebærer dette en kraftig utvidelse av rommet for digital utnyttelse av pliktavlevert materiale.

Forslaget er så bredt anlagt at det ligger langt utenfor den rammen som departementet selv tar utgangspunkt i ved vurderingen av forholdet til opphavsretten og som er gjengitt foran. Det samme må sies om forholdet til departementets egne vurderinger i Ot.prp. nr. 46 (2004–2005) om endringene i åndsverkloven § 16 (s. 81-83). Her understreker departementet, i en ganske omfattende kommentar til Nasjonalbibliotekets ønske om en grundigere gjennomgang av forholdet til pliktavlevert materiale, hensynet til rettighetshavernes utnyttelse av sine rettigheter gjennom hele verkets vernetid.¹ Her, som i tidligere proposisjoner om endringer i åndsverkloven § 16 og i foredrag til forskriftsreglene til § 16, minner departementet om uttalelsen i Innst. O. XI (1960–1961) s. 21 om at regelverket "*ikke må*

¹ Ot. prp. nr. 46 (2004–2005) s 82 f.:

"Det er viktig å understreke at pliktavlevert materiale til dels skal og må behandles annerledes enn materiale biblioteker har ervervet til sine samlinger på ordinært vis. Relevant avleveringsmateriale går langt ut over den type materiale alminnelige bibliotek besitter. Det omfatter bl.a. kringkastingsprogram og norske internettsider. Dersom disse eksemplar skulle kunne bli kilde til en omfattende spredning til allmennheten gjennom bruk av digital nettverksteknologi, enten direkte til brukere eller i nettverk til andre institusjoner, vil dette åpenbart stride mot rettighetshavernes krav på selv å få rå over hvordan deres rettigheter skal utnyttes, herunder både om og hvordan en ønsker å tilnærme seg nye markedsmuligheter for tidligere utgitt og offentliggjort materiale. Dette er også en relevant problemstilling for bibliotekenes håndtering av ordinært materiale i samlingene, men stilles ytterligere på spissen der rettighetshaver er forpliktet til å gi fra seg et visst antall eksemplar vederlagsfritt. Eneretten kan utnyttes i hele vernetiden - det betyr også at eldre verk kan få «forlenget» levetid når det åpnes for nye måter å gjøre disse kjent for nye brukere på. Eksempler her er avisenes arkivdatabaser, som muliggjør omfattende søk i historisk materiale for alle slags formål, og under rettighetshaverens kontroll, og dessuten kringkasternes arkivmateriale. Når kontakten blir tettere mellom innholdsleverandør og sluttbruker gjennom digitale nettverk med høy kapasitet, kan nye markeder oppstå."

utformes slik at kopieringsadgangen kan komme til å innebære en nevneverdig økonomisk konkurranse med opphavsmennene". Denne uttalelsen er selvfølgelig ikke mindre relevant for bibliotekenes elektroniske tilgjengeliggjøring.

Når forskriftsbestemmelsene tillater tilgjengeliggjøring i digitalt format av materiale som inngår i en § 16-institusjons samling kun i institusjonens egne lokaler eller på konkret bestilling i lokalene til en annen institusjon som omfattes av forskriften, reflekterer dette at reglene ikke skal føre til vesentlig mer omfattende tilgang til materialet enn når det gjelder fysiske eksemplarer. Samtidig er det behov for å sikre mot at tilgjengeliggjøringen etter disse særskilte bestemmelsene gir opphav til fremstilling av ytterligere eksemplarer og tilgjengeliggjøring i digitalt format. Derfor er det et vilkår at fjernlånt materiale *"tilbakeføres, slettes eller tilintetgjøres"* hos den mottakende institusjonen når bestillerens bruk har opphørt. Og videre at når materiale – enten det inngår i institusjonens egne samlinger eller er fjernlånt elektronisk – gjøres tilgjengelig på terminaler i institusjonens lokaler, skal det skje på en slik måte at den som får tilgang til verket ikke kan ta *"maskinlesbar kopi"* (hvilket også innebærer at materialet ikke skal kunne videreformidles elektronisk). For adgang til å gjøre utskrift gjelder bestemmelsene i åndsverkloven § 12 om fremstilling av eksemplar til privat bruk.

Kravet om at digital tilgjengeliggjøring av pliktavlevert materiale skal skje i mottaks-institusjonens – altså Nasjonalbibliotekets – lokaler (åndsverklovsforskriften § 1-10), er et krav som binder tilgjengeliggjøringen til den konkrete samlingen som det pliktavleverte original-eksemplaret inngår i. Tanken er at pliktavleveringen ikke skal danne grunnlag for en mer omfattende tilgang til materialet enn den som følger av at pliktavleverte originaleksemplarer er tilgjengelige i samlingen(e). (Dette forklarer også den manglende adgangen til elektronisk fjernlån, jf. åndsverklovsforskriften § 1-8.) Det overordnede hensynet er at pliktavlevering ikke skal få konsekvenser for rettighetshavernes utnyttelse av sine verk. Departementets forslag bryter med dette.

Ved at den som skal bruke pliktavlevert materiale henvises til å oppsøke mottaks-institusjonens lokaler, sikres (så langt det er mulig) at materialet faktisk brukes for forskning og dokumentasjon, og ikke til mer alminnelige studier og undersøkelser, for ikke å nevne underholdning. En ordning der man har åpen tilgang ved terminaler i alle UH-bibliotek, vil ikke ha samme dempende effekt. Om forskere får tilsvarende tilgang via IP-adresser registrert for et universitet eller en høgskole, vil det bli enda enklere og mer nærliggende å benytte seg av pliktavlevert materiale også for andre formål enn forskning og dokumentasjon. Dessuten vil det være en reell fare for at ordningen også utnyttes av andre med tilgang til en slik IP-adresse.

Når lisensene kan utnyttes fra andre steder enn terminaler i UH-bibliotekene, vil man ikke kunne ha reell kontroll med kopiering og videreformidling av materialet. Nettopp denne kontrollen er vesentlig for å beskytte rettighetshaverne mot ulovlig utnyttelse som skjer i konkurranse med deres egen utnyttelse av rettighetene.

Den skisserte ordningen vil åpenbart ha et langt større nedslagsfelt enn gjeldende ordning med tilgang til syv fysiske eksemplarer og terminaler i Nasjonalbibliotekets lokaler. Den vil også innebære betydelig mer omfattende tilgang til de pliktavleverte verkene enn en adgang til fjernlån etter mønster av reglene i forskriften til åndsverkloven vil kunne gi. Syv fjernbruks-lisenser vil gi en så vid tilgang til det pliktavleverte materialet at det vil medføre en vesentlig svekkelse av markedet for de aktuelle åndsverkene. Markedseffekten dersom alt pliktavlevert

materiale også gjøres tilgjengelig over terminaler i lokalene til samtlige UH-bibliotek, vil være betydelig. Sammen vil disse to tilgjengeliggjøringstiltakene åpenbart få negativ betydning for rettighetshavernes egen utnyttelse av verkene. Virkningen vil antakelig være særlig merkbar for publikasjoner om mer spesielle emner, hvor en betydelig del av markedet er institusjoner og forskere som vil kunne gjøre bruk av de nevnte lisensene, samt studenter og andre som vil ha tilgang til terminalene. Man skal videre merke seg at ordningen kun vil gjelde for verk som utgis i Norge, og som ofte har størstedelen av sitt marked her. En markedsvurdering må både ta hensyn til markedet for utnyttelse i den form verket allerede er offentliggjort i (og som danner grunnlag for den aktuelle pliktavleveringen), og til mulig fremtidig utnyttelse i andre former (som i sin tur kan gi opphav til ytterligere pliktavlevering).

Disse forhold er ikke vurdert i høringsnotatet. Under punktet økonomiske og administrative konsekvenser nevnes kun utgiverens kostnader i forbindelse med selve avleveringen. Samme avsnitt avsluttes imidlertid med følgende setning: *"Universitets- og høyskolebibliotekene vil oppnå en nettobesparelse ved mindre fysisk håndtering av materialet, ingen katalogisering og registrering av pliktavlevert materiale, samt mindre behov for magasinplass til fysiske utgivelser."* Det er mulig at departementet her har ment å begrense vurderingen til å gjelde virkningene av selve lovforslaget der det omtaler hva som skal avleveres og antall eksemplarer. Bemerkningen synes imidlertid å gjelde UH-bibliotek i sin alminnelighet, og ikke bare de bibliotek som ellers ville ha fått overlevert pliktavleverte fysiske eksemplarer, og kan forstås slik at departementet ser for seg at reglene også vil kunne få betydning for bibliotekenes innkjøp.

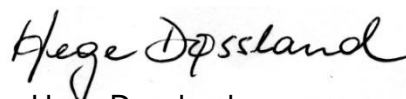
Kopinor mener det er åpenbart at de ordningene som departementet ser for seg å kunne innføre i forskrift til pliktavleveringsloven, vil få betydelige negative konsekvenser for rettighetshaverne, og at de derfor ligger langt utenfor de rammer som norsk opphavsrett setter, herunder tretrinnssteden ifølge TRIPS-avtalen artikkel 13 og tretrinnssteden i informasjonssamfunnsdirektivet art. 5 (5).

På denne bakgrunn mener Kopinor at bruk av pliktavlevert materiale må reguleres uttømmende av åndsverkloven og tilhørende forskrift. Vi anmoder departementet om å komme tilbake til dette i forbindelse med den forestående revisjonen av åndsverkloven, slik departementet tidligere har lovet.

Vennlig hilsen
KOPINOR

Yngve Slettholm
administrerende direktør

Hege Døssland
avdelingssjef